

Hĺbkové ex post hodnotenie vybraných regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí - formulár

Spracovateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
odbor zlepšovania podnikateľského prostredia

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Zákon č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti) v znení neskorších predpisov

Lokalizácia: § 54 ods. 2

Účinnosť: 01. 08. 2022

Regulácia, ktorá je predmetom ex post hodnotenia: Regulácia č. 30

Nesúlad požadovaných nárokov v evidencii identifikačných preukazov

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na legislatívny proces hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex:
<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/45>
- Internetový odkaz na číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu:
<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=6&ID=221>

Hĺbkové ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak bola hodnotená úprava predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Pred týmto dátumom neexistovala povinnosť vypracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie.

9.1 Základné informácie k hodnotenej regulácii

9.1.1 Opis regulácie a jej pôsobenia:
Novelizáciou zákona o súkromnej bezpečnosti došlo v § 54 ods. 2 k rozšíreniu rozsahu údajov a náležitostí, ktoré je každý prevádzkovateľ bezpečnostnej služby povinný evidovať. Pridala sa povinnosť evidovať dátum prevzatia identifikačného preukazu a podpis osoby, ktorá si tento preukaz prevzala.
9.1.2 Znenie podnetu z podnikateľského prostredia (ak je k dispozícii)
Súčasná právna úprava ukladá prevádzkovateľovi povinnosť evidovať identifikačný preukaz vrátane uvedenia dátumu jeho prevzatia osobou s jej podpisom. Predmetom ex post hodnotenia má byť vypustenie povinnosti prevádzkovateľa uvádzať a evidovať dátum prevzatia identifikačného preukazu osobou s jej podpisom.
9.1.3 Identifikácia dotknutých subjektov:
Ex ante: V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu neboli identifikované dotknuté subjekty. Ex post: Prevádzkovateľ bezpečnostnej služby eviduje identifikačný preukaz vrátane uvedenia dátumu jeho prevzatia osobou s jej podpisom. Podľa informácií Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pôsobí k 31. 12. 2023 na území SR 596 fyzických a právnických osôb, ktoré prevádzkujú niektorý z druhov bezpečnostných služieb.
9.1.4 Identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy (ak bola vykonaná):
Prevádzkovateľovi zákon o súkromnej bezpečnosti ukladá povinnosť evidovať identifikačný preukaz. Rozširuje sa teda už uložená povinnosť o novú povinnosť uviesť dátum prevzatia identifikačného preukazu, ktorého prevzatie preberajúca osoba potvrdí podpisom. Prevádzkovateľ teda okrem už povinných údajov, medzi ktorými je aj číslo identifikačného preukazu a ktoré musí viesť podľa zákona o súkromnej bezpečnosti dopíše k číslu vydaného identifikačného preukazu aj dátum jeho prevzatia. Osoba si musí podľa platného zákona o súkromnej bezpečnosti vydaný identifikačný preukaz aj fyzicky prevziať, teda prevádzkovateľovi s zavedením tejto povinnosti vzniknú len zanedbateľné náklady.

9.2 Vyčíslenie dopadu na podnikateľské prostredie – porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov právneho predpisu²

Tabuľka č. 1: Výpočet skutočných vplyvov regulácie/regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (údaje sú uvedené po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST								EX ANTE ³	EX POST – EX ANTE
Poradové číslo regulácie	Stručný a zrozumiteľný opis regulácie	Lokalizácia	Účinnosť právneho predpisu / regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
30	Nesúlad požadovaných nárokov v evidencii identifikačných preukazov	§ 54 ods. 2	01.08.2022	Prevádzkovatelia bezpečnostných služieb	596	-	-	-	-

² Kalkulácia nákladov sa uvádza pre každé hodnotené ustanovenie právneho predpisu, v prípade kalkulácie pre celý právny predpis ako celok je táto skutočnosť uvedená v lokalizácii.

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

9.2.1 Spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
Ex ante náklady: V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie, a teda neboli ani vypočítané vplyvy na podnikateľské prostredie. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť spôsob vypočítania predpokladaných vplyvov na podnikateľské prostredie. Ex post náklady: V súčasnosti podnikateľským subjektom vznikajú náklady spojené s evidovaním identifikačných preukazov ich zamestnancov. Zamestnávateľovi pri evidencii dátumu prevzatia identifikačného preukazu spolu s podpisom dotknutej osoby vznikajú časové straty, kedy si musí vyčleniť zvlášť čas na každého svojho zamestnanca, aby si splnil povinnosť uvedenú v ustanovení. Pri každej osobe táto časová strata predstavuje iný časový úsek a z tohto dôvodu nie je možné vypočítať vplyvy na podnikateľské prostredie.
9.2.2 Zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):
Zdrojom početnosti sú interné štatistiky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.
9.2.3 Dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post) (ak vznikol):
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie. Zároveň ide o reguláciu, pre ktorú nie je možné samostatne kvantitatívne posúdiť skutočné náklady. Z uvedených dôvodov nie je možné uviesť dôvod rozdielu medzi predpokladanými a skutočnými nákladmi.
9.2.4 Dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť náklady nepredpokladané v ex ante fáze.

9.3 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektami a gestorom právneho predpisu

9.3.1 Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:		
GESTOR PRÁVNEHO PREDPISU – Zúčastnení zástupcovia: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky Úrad súkromných bezpečnostných služieb Prezídium Policajného zboru		
PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY:		
<u>Cielené konzultácie:</u>		
Oslovené subjekty (obchodné meno, IČO): Slovenská komora súkromnej bezpečnosti (ďalej ako „SKSB“ alebo „komora“), 31749275	Zúčastnené subjekty: Áno ☒ Nie ☐	
Forma a termín vykonania konzultácií:		
Oslovené subjekty: Slovenská komora súkromnej bezpečnosti	Forma: osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐	Dátum vykonania: 22. 08. 2024
<u>Verejné konzultácie:</u>		
Trvanie verejných konzultácií: od 29. 07. 2024 do 09. 08. 2024		
Forma a termín vykonania konzultácií:		
Zapojené subjekty: Združenie podnikateľov Slovenska	Forma: osobne/online ☐ dotazník/e-mail ☒	Dátum zapojenia: 09. 08. 2024

9.3.2 Vyjadrenie podnikateľských subjektov k regulácii:

- vznesené pripomienky voči zneniu regulácie,
- konkrétne problémy regulácie alebo prekážky, ktoré regulácia spôsobuje v praxi.

Zástupca SKSB sa vyjadril, že v súčasnosti je regulácia nastavená tak, že prevádzkovateľ bezpečnostných služieb je na základe ustanovenia § 54 ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti povinný evidovať vydané identifikačné preukazy vrátane uvedenia dátumu ich prevzatia osobou s jej podpisom. Prevádzkovateľ bezpečnostnej služby zároveň nesmie vydať dva alebo viac identifikačných preukazov s rovnakým číslom a jedna osoba môže byť súčasne držiteľom jedného identifikačného preukazu s označením toho druhu činnosti, ktorá prevažuje, teda buď výkon fyzickej ochrany, pátranie alebo odborná príprava a poradenstvo.

Zástupca podnikateľských subjektov upozornil na problematické dodržiavanie tejto povinnosti v aplikačnej praxi, keďže častokrát je miesto vydania preukazu v sídle prevádzkovateľa bezpečnostnej služby a samotný zamestnanec vykonáva bezpečnostnú službu na inom mieste, ktoré môže byť vzdialené od miesta vydania preukazu aj desiatky či stovky kilometrov. Zabezpečenie podpisu držiteľa identifikačného preukazu súčasne s dátumom prevzatia preukazu je s ohľadom na rozdielne miesta vydania preukazu a výkonu bezpečnostnej služby administratívne náročné a neefektívne, nakoľko v praxi je oveľa dôležitejšie, aby pracovníci mali preukazy pri sebe a boli jasne identifikovateľní ako príslušníci bezpečnostnej služby. Podľa zástupcu podnikateľských subjektov nie je potrebné evidovanie podpisov pracovníkov a dátumov prevzatia preukazov, stačí, aby existovala jasná evidencia, ktorý preukaz je pridelený ktorému pracovníkovi.

9.3.3 Vyjadrenie gestora k:

- dôvodu vzniku právneho predpisu/regulácie, opis problému, ktorý má riešiť,
- výsledku pôsobenia regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- plneniu cieľa regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- vzniku nepredvídateľných vplyvov (ak sa vyskytli),
- podnetu z podnikateľského prostredia,
- vzneseným pripomienkam podnikateľských subjektov k zneniu regulácie a pôsobeniu v praxi.

Gestor uvádza, že regulácia bola nastavená daným spôsobom okrem iného aj z dôvodu právnej ochrany zamestnávateľov – prevádzkovateľov bezpečnostnej služby, nakoľko podpis pracovníka pri prevzatí identifikačného preukazu s uvedením dátumu prevzatia preukazu slúži ako právny dôkaz o tom, že pracovník preukaz skutočne prevzal. Evidencia týchto skutočností sa môže stať dôkazovým materiálom v prípade sporných situácií. Napríklad ak by sa pri výkone kontroly pracovník bezpečnostnej služby nepreukázal identifikačným preukazom a tvrdil by, že preukaz nemá, pretože mu ho nedal jeho zamestnávateľ. Podpis pracovníka spoločne s uvedením dátumu prevzatia taktiež zvyšuje zodpovednosť držiteľa preukazu chrániť preukaz pred jeho poškodením, stratou či zneužitím neoprávnenými osobami.

Povinnosť prevádzkovateľa bezpečnostnej služby evidovať identifikačný preukaz vrátane uvedenia dátumu jeho prevzatia osobou s jej podpisom sa javí ako užitočná súčasť personálnej agendy aj v prípadoch ukončenia pracovného pomeru alebo výmeny preukazu. Povinnosť evidovať identifikačný preukaz bola navyše v zákone o súkromnej bezpečnosti už od jeho vzniku, v roku 2022 došlo novelou zákona k rozšíreniu tejto povinnosti o vyššie uvedené náležitosti, gestor však podotkol, že podľa platného zákona si pracovník musí vydaný identifikačný preukaz aj fyzicky prevziať. Prevádzkovateľovi teda rozšírenie povinnosti o dátum prevzatia identifikačného preukazu, ktoré zároveň potvrdí pracovník aj podpisom, spôsobilo v praxi len zanedbateľné náklady.

9.3.4 Alternatívne riešenia z pohľadu podnikateľských subjektov:

- návrhy na zmeny v právnom predpise (úprava znenia/zrušenie regulácie),
- návrhy na úpravu aplikačnej praxe,
- príklady alternatívnych riešení alebo osvedčených postupov z iných krajín (dobrovoľné),
- očakávaná úspora nákladov v dôsledku úpravy/zrušenia regulácie (dobrovoľné).

Na konzultáciách, ktoré sa uskutočnili dňa 22. 8. 2024, zdôraznila v úvode stretnutia SKSB potrebu vytvorenia nového zákona, pretože súčasný zákon o súkromnej bezpečnosti prešiel viacerými novelizáciami, v dôsledku ktorých sa stal neprehľadným a komplikovaným pre podnikateľské subjekty. Vzhľadom na pripomienky, ktoré zazneli v úvode stretnutia, navrhla SKSB zriadenie spoločnej pracovnej skupiny za účelom tvorby nového zákona, prostredníctvom ktorej by sa stanovil rámec a obsah nového zákona na základe úzkej spolupráce všetkých zainteresovaných subjektov.

V nadväznosti na reguláciu uvedenú v ustanovení § 54 ods. 2, ktorou sa pre prevádzkovateľa bezpečnostnej služby stanovuje povinnosť evidovať identifikačný preukaz vrátane uvedenia dátumu jeho prevzatia osobou s jej podpisom, SKSB navrhla, aby bola táto povinnosť vypustená zo zákona. Odovzdávanie identifikačných preukazov povereným pracovníkom vrátane ich podpisu a dátumu prevzatia by si mali zamestnávateľia podľa vyjadrenia SKSB ošetriť vo vlastnom internom predpise tak, aby to bolo efektívne a účelné zároveň. Nemalo by to byť vyžadované zákonom, nakoľko ide o úpravu vzťahov medzi zamestnávateľom a zamestnancom, ktoré je možné bez problémov riešiť interne.

9.3.5 Vyjadrenie gestora k alternatívnym riešeniam:

Zástupcovia Ministerstva vnútra SR v úvode stretnutia realizovaného 22. 8. 2024 v priestoroch Ministerstva hospodárstva SR reagovali na potrebu prípravy nového zákona, ktorá zaznela od SKSB, protinávrhom – ochotou zapracovať návrhy zásadných zmien do súčasného znenia zákona jeho novelizáciou. Zdôraznili však potrebu zberu viacerých návrhov zásadných zmien, aby nedochádzalo k častým novelizáciám. Gestor zároveň preverí možnosti zriadenia pracovnej skupiny, ktorej členmi budú aj zástupcovia podnikateľského prostredia.

V súvislosti s návrhom upraviť § 54 ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti, gestor súhlasí s alternatívnym riešením navrhnutým zo strany SKSB. Zodpovednosť za to, aby mal pracovník pri výkone bezpečnostnej služby pri sebe identifikačný preukaz, bude prenesená na zamestnávateľa, ktorý zdefiniuje túto povinnosť v interných predpisoch, a z ustanovenia § 54 ods. 2 sa táto povinnosť vypustí pri najbližšej novelizácii zákona, prípadne v rámci návrhu nového znenia zákona.

9.4 Stanovisko spracovateľa k právnemu predpisu a jeho vplyvu na podnikateľské prostredie

9.4.1 Stanovisko k pôsobeniu právneho predpisu/regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Spracovateľ uvádza, že novela zákona o súkromnej bezpečnostnej službe upravila § 54 ods. 2, čím sa rozšíril rozsah údajov a náležitostí, ktoré musia prevádzkovatelia bezpečnostných služieb evidovať. Po novom je potrebné zaznamenať aj dátum prevzatia identifikačného preukazu a podpis osoby, ktorá tento preukaz prevzala.

Spracovateľ vníma názor zástupcu podnikateľských subjektov, že im aktuálne platná legislatívna úprava zákona o súkromnej bezpečnosti prináša problémy v praxi, keďže miesto vydania preukazu je často vzdialené od miesta výkonu služby, čo sťažuje zabezpečenie podpisu pri prevzatí. Uviedol, že namiesto tejto povinnosti by stačila evidencia, v ktorej by bol každý preukaz pridelený konkrétnemu zamestnancovi.

Gestor uviedol, že povinnosť evidovať dátum prevzatia a podpis držiteľa identifikačného preukazu slúži ako dôkaz, že pracovník preukaz prevzal, čo je užitočné pri sporných situáciách, napríklad ak pracovník tvrdí, že preukaz nedostal. Zároveň podpis zvyšuje zodpovednosť držiteľa za ochranu preukazu pred stratou, poškodením či zneužitím. Gestor uviedol aj skutočnosť, že pracovník si musí preukaz fyzicky prevziať a prevádzkovateľovi toto rozšírenie spôsobilo len minimálne náklady.

Spracovateľ eviduje praktické problémy zástupcov podnikateľov s touto povinnosťou, najmä ak je miesto vydania preukazu vzdialené od miesta výkonu služby. Navrhli zjednodušenie evidencie na priradenie preukazov pracovníkom. Gestor naopak zdôraznil právnu ochranu zamestnávateľov, ktorú táto regulácia poskytuje, taktiež aj jej význam pri zodpovednosti držiteľa za preukaz. Rozšírenie povinnosti v roku 2022 označil gestor za minimálne nákladné.

9.4.2 Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

Spracovateľ vníma návrh SKSB vypustiť povinnosť, ktorá zaväzuje prevádzkovateľov bezpečnostných služieb evidovať identifikačné preukazy vrátane dátumu ich prevzatia a podpisu držiteľa. Podľa SKSB by si zamestnávatelia mali odovzdávanie preukazov vrátane podpisu a dátumu prevzatia upraviť vlastnými internými predpismi tak, aby to bolo efektívne a účelné. SKSB považuje túto záležitosť za otázku interných vzťahov medzi zamestnávateľom a zamestnancom, ktoré nie je potrebné riešiť legislatívne.

Spracovateľ súhlasí so súhlasným názorom gestora na úpravu § 54 ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti, podľa ktorého bude zodpovednosť za zabezpečenie, aby pracovník pri výkone bezpečnostnej služby mal pri sebe identifikačný preukaz, prenesená na zamestnávateľa. Povinnosť evidencie preukazu vrátane podpisu a dátumu prevzatia sa zo zákona vypustí pri najbližšej novelizácii alebo pri návrhu nového znenia zákona.

K predmetnému návrhu SKSB zriadiť pracovnú skupinu za účelom tvorby nového zákona, prostredníctvom ktorej by sa stanovil rámec a obsah nového zákona na základe úzkej spolupráce všetkých zainteresovaných subjektov, vyjadruje spracovateľ súhlas a podporuje vznik pracovnej skupiny.

9.4.3 Odporúčenie spracovateľa:

- ☐ ponechať reguláciu ☒ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady
- ☐ upraviť aplikačnú prax

9.4.5 Ak spracovateľ navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov/ustanovení právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Spracovateľ na základe vstupov zúčastnených strán navrhuje upraviť reguláciu obsiahnutú v § 54 ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti.

9.5 Vyjadrenie gestora právneho predpisu k vykonanému hĺbkovému ex post hodnoteniu⁴

9.5.1 Pripomienky gestora právneho predpisu k procesu ex post hodnotenia:
Gestor sa v stanovenej lehote nevyjadril.
9.5.2 Vyjadrenie gestora k obsahu stanoviska spracovateľa:
Gestor sa v stanovenej lehote nevyjadril.

⁴ Časť 9.5 je v zmysle bodu 10.2. JM vyplnená v prípade, ak gestor právneho predpisu zaslal spracovateľovi vyjadrenie k vykonanému ex post hodnoteniu do 30 kalendárnych dní od ukončenia hĺbkového ex post hodnotenia